

GRENSPARK KEMPEN~BROEK

In 2019 kreeg de UNESCO Mens en Biosfeer-procedure vorm door de lancering van een website en een infolder. De inhoudelijke lijnen worden door de vele gesprekken met de betrokken partijen in het Kempen~Broek duidelijk en zullen in 2020 verder worden verfijnd. We ondersteunden ook dit jaar onze partners financieel en inhoudelijk bij de uitvoering van hun projecten.

1 NATUUR

Met de uitvoering van het project **Grensoverschrijdend Waterbeheer** in Kempen~Broek werd een stevige impuls gegeven aan klimaatadaptatie, waterbeheer én natuur. Met het Europees project **Wildlife Economy** onderzoeken we de mogelijkheden om duurzame verdienmodellen te ontwikkelen op basis van de natuurlijke

1

rijkdommen en tegelijkertijd de natuur en het draagvlak voor het behoud te versterken.

2 LANDSCHAP

Kwaliteitsverbeteringen aan het landschap maakten onderdeel uit van projecten zoals **Grensoverschrijdend waterbeheer** en **Water+Land+Schap**. Het landschap en de betekenis ervan voor inwoners en bezoekers zal centraal staan in de **UNESCO Mens en Biosfeer-aanvraag**. De ontstaansgeschiedenis ervan en de sporen die daar nu nog van terug te vinden zijn, werden samen met vrijwilligers in de vorm van een Geopad zichtbaar gemaakt.

2

3 ERFGOED

De focus van het project Grensgevallen lag dit jaar op de **Moerasverhalen**. Vergeten verhalen en het mysterieuze verleden van de moerassen werden beleefbaar gemaakt

3

met de Erfgoed-app van FARO en een bijhorende folder. Tijdens een avondactiviteit op 23 november werd de app gelanceerd met een wandeling door het duistere Grootbroek.

4 BELEVING

Samen met het Agentschap voor Natuur en Bos en de gemeenten Kinrooi en Bocholt werkten we de **educatieve projecten** 'De niet zo geheime missie van de Lozerspotters' voor de Lozerheide en 'In vliedervlucht door de Goort' voor De Goort uit. Met Natuurpunt werd het **wandelaanbod** in het wandelgebied St.-Maartensheide en De Luysen naar een hoger plan getild door toevoeging van een nieuw traject.

4

RIVIERPARK MAASVALLEI

De Vlaamse en Nederlandse partners werkten via de werkgroepen, het ambtelijk en het bestuurlijk niveau aan een toekomstvisie voor het RivierPark Maasvallei. Dat (internationaal) blijven samenwerken één van de drie geformuleerde ambities blijft, werd dit jaar duidelijk in verrassende partnerschappen, met o.a. biografen van de Maas, een Nederlands locatietheaterfestival en studenten-productontwikkelaars.

1

1 NATUUR

In het RivierPark Maasvallei werd dit jaar het grensoverschrijdende natuuronderzoek **'Maas in Beeld'** uitgevoerd. We voeden en volgen ook twee Europese projecten: **Wildlife Economy**, dat kansen zoekt voor zowel ondernemers als

2

natuurbeheerders, en **LIVES**, over de zwerfvuilproblematiek in de Maasvallei.

2 LANDSCHAP

De Maaslandse kruiden krijgen opnieuw een glansrol in het gebied door **vakkundig bermbeheer, nieuwe kruiden-zones en -projecten**, o.a. samen met de stad Maaseik. We werkten mee aan een nieuwe visie op Kasteelhoeve Hartelstein (NL) en omgeving.

3 ERFGOED

In 2019 werd het landinrichtingsplan om de dorpskern van Kessenich, met centraal de beschermde **Motte**, goed-

3

gekeurd. We deden een voorstel aan het Maaslands Huis om het historische kasteelpark van Leut te herstellen/onderhouden.

4 BELEVING

In 2019 werkten de partners in het RivierPark aan een visie op de verschillende recreatievormen in het gebied. Niet enkel voor fietsen en wandelen, maar ook voor peddelsporten, vissen, varen en bijzondere natuurbeleving werd een consensus gezocht. Radio 1 organiseerde haar **'Lage Landenlijst'** in 2019 in het RivierPark Maasvallei en zorgde zo voor extra gebiedspromotie.

4

NATIONAAL PARK HOGE KEMPEN

Rode draad door de werking van het Nationaal Park was de opmaak van een ambitieus Masterplan voor de komende 20 jaar, met als doel een groter, sterker en mooier Nationaal Park! Daarbij werd afstemming gezocht en gevonden met meer dan 30 partners in tientallen overlegvergaderingen. Uiteindelijk werd het plan formeel goedgekeurd door de 10 betrokken gemeentebesturen.

1 NATUUR

Op initiatief van WWF en de stad Genk werd het evenement **'Make it Wild'** opgezet waarbij het Schandbroekpark omgezet werd in een biodiverser park. Meer dan 500 mensen uit heel Vlaanderen zaaiden bloemenweides in, plantten bomen en een voedselbos of maakten een takkenwal.

1

2

2 LANDSCHAP

In het Masterplan 20-40 werden 32 **'Landschappelijke Impulsgebieden'** afgebakend met een totale oppervlakte van meer dan 5700 ha. Ze zullen het ruimtelijk kader vormen voor een actief landschapszorgbeleid in de Hoge Kempen voor de komende jaren.

3 ERFGOED

De kandidatuur tot erkenning als UNESCO-Werelderfgoed werd op basis van het advies van internationale experts voorlopig teruggetrokken, zodat de kansen op de indiening van een aangepast dossier gevrijwaard blijven. We organiseerden in Thorpark de Belgisch-Nederlands contactdag van ICOMOS (International Committee for Monuments and Sites) rond het thema van het **ruraal-industrieel transitie-landschap van de Hoge Kempen**.

4

4 BELEVING

Het **'Ecotron Mysterie'** en **'Ecotron achter de schermen'** zijn twee Ranger-activiteiten die met de UHasselt werden uitgewerkt. Honderden scholieren en bezoekers werden ingeleid in de wonderde wereld van het klimaatonderzoek. Jaarrond werd meer dan 650 keer beroep gedaan op een Ranger en werden ruim 13 000 mensen rondgeleid!

3

LANDSCHAP, NATUUR EN ERFGOED

Het geheime ingrediënt van de werking zit in verbinding. We gaan steeds op zoek naar verbinding in het hele werkingsgebied over geografische, thematische en sectorale grenzen heen.

1 NATUUR

Vrije Basisschool Floor en Tijn in Oudsbergen is 1 van de scholen die met steun van de provincie de **vergroening** van haar domein kon uitvoeren. Met de hulp van het oudercomité plantten we bessenhagen en een wilgentunnel en bouwden we natuurlijke speelelementen. Het regionaal landschap stond in voor advies en coördinatie van de werken.

2 LANDSCHAP

Om het groene karakter van de charmante tuinwijk in al zijn glorie te herstellen, lanceerde Maasmechelen het project **'Eisden-Tuinwijk behaagt'**.

1

2

Samen met lokale scholen trapte boegbeeld Matteo Simoni de campagne af. Bewoners van de tuinwijk plantten maar liefst 513 meter haag

3 ERFGOED

De **Intergemeentelijke OnroerendErfgoedDienst (IOED)** maakte samen met alle aangesloten gemeenten een meerjarenplanning op voor de periode 2021-2026. Het accent ligt op samenwerken rond archeologie, bouwkunde en landschap zodat het erfgoed belicht en gekoesterd wordt.

4

4 BELEVING

Met de steun van de Nationale Loterij en in samenwerking met UHasselt onderzochten we het effect van **herbronnen in de natuur** ter preventie van burn-out. De deelnemers met stress gerelateerde klachten volgden een week lang een multidisciplinair natuurgebaseerd preventieprogramma in het Nationaal Park Hoge Kempen. De eerste bevindingen zijn alvast veelbelovend!

3

CIJFERS & FEITEN 2019

171.360 liter *zwerfvuil* opgehaald

430 m² *bosrand* hersteld

8.160 stuks *hagen* geplant

20 *recreatieve* plekken ingericht

828 *gidsbeurten* verzorgd door rangers en verkeners

620 m² *houtkant* aangeplant

861 km *wandelpad* onderhouden

WWW.RLKM.BE

LOKET ONDERHOUD BUITENGEBIED

In 2019 telden we in RivierPark Maasvallei, GrensPark Kempen-Broek en Nationaal Park Hoge Kempen maar liefst 800.000 wandelaars. Het belevingsvolle wandelnetwerk is een grote troef, zowel voor toeristen als voor omwonenden, om onze streek op een gezonde en duurzame wijze te ontdekken.

Een permanente zorg- en onderhoudsdienst in dit buitengebied is noodzakelijk om die onderscheidende kwaliteit te behouden, onze toeristische troeven in de verf te zetten en onze voorsprong te behouden.

Het Loket Onderhoud Buitengebied werkt intensief aan het onderhoud van de wandelinfrastructuur en de verbetering van de kwaliteit van natuur en landschap. Deze ploegen uit de sociale economie, werken onder de regie van het regionaal landschap. Op die manier wordt bijgedragen aan de realisatie van een belangrijke maatschappelijke doelstelling: meer werkgelegenheid voor mensen uit kansengroepen. Mits een goede begeleiding slagen deze arbeiders erin hun talenten maximaal in te zetten voor een groenere en mooiere regio. Zo combineren we het sociale met het economische en het ecologische. Dankzij gedeputeerde Lambrechts van de provincie Limburg kunnen

we ook de komende jaren deze geweldige teams inzetten om het landschap te verfraaien.

Vaste taken van het Loket Onderhoud Buitengebied zijn controle van bewegwijzering, uitvoeren van dringende herstellingen en onderhoudswerken op de wandelingen, paden maaien, opruimen stormschade, infoborden en banken afwassen, opruimen zwerfvuil, omleidingen signaliseren en veel meer.

Naast deze vaste taken werden dreven aangeplant in Pietersheim, de parkings/instapplaatsen van Donderslag en Oudsbergen heringericht en de plankenpaden in Opoeteren en Peer vernieuwd.

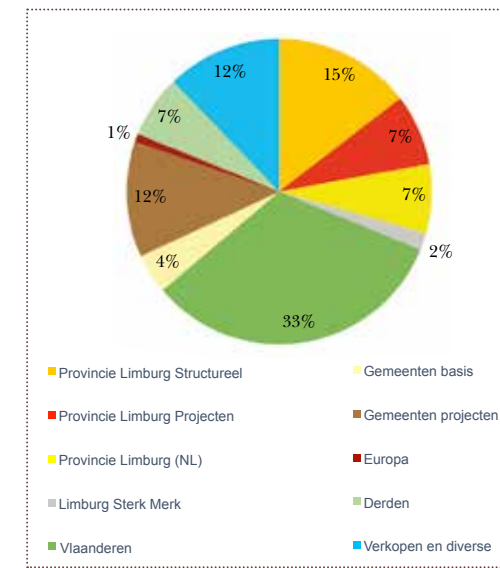

Regionale Landschappen (RL's) behouden en versterken **natuur, landschap, erfgoed, streekidentiteit en recreatie**. We brengen **inwoners, verenigingen en overheden samen** rond een **wervend streekverhaal** dat inspireert en voor verbondenheid zorgt. Regionale Landschappen **werken integraal en geïntegreerd**. In onze cultuurlandschappen hebben zowel natuur als mens gedurende eeuwen hun invloed uitgeoefend. Het is deze **vergroeiing die door Regionale Landschappen gekoesterd wordt**. We kijken daarbij steeds over de muurtjes heen.

DANKWOORD

Al deze projecten ook effectief realiseren op het terrein, dat vergt de medewerking en inzet van talloze partners. Hen wensen we dan ook uitdrukkelijk te bedanken. Wat zouden we immers beginnen zonder het aanhoudend enthousiasme van de verschillende overheden, landeigenaars, organisaties en vrijwilligers? Het spreekt voor zich dat we ons ook in de toekomst samen met hen blijven inzetten voor een biodivers en aangenaam landschap waar iedereen blijvend van kan genieten.

FINANCIËN 2019 RLKM (€)	
Provincie Limburg structureel	475.667
Provincie Limburg projecten	245.416
Provincie Limburg (NL)	239.462
Limburg Sterk Merk	58.138
Vlaanderen	1.064.247
Gemeenten basis	138.139
Gemeenten projecten	398.887
Europa	27.844
Derden	216.253
Verkopen en diversen	398.105
Totale omzet	3.262.157

REGIONAAL LANDSCHAP KEMPEN & MAASLAND

JAAROVERZICHT 2019

